

# Sorprendre a tothom

22/xii/1980

**E**ntre els casos excepcionals en què, en català, s'introdueix un complement directe ó acusatiu per mitjà de la preposició a, hom sol indicar, amb caràcter facultatiu, davant els mots tothom i tots. Els diversos tractats gramaticals de Fabra no recullen aquest cas, però escorcollant els seus textos en trobem uns quants exemples, així com alguns altres d'anàlegs, que no veiem que tinguin cap reflex en les gramàtiques que hem consultat.

Al Diccionari General de la Llengua Catalana trobem diversos exemples d'introducció d'un complement directe representat pel pronom indefinit tothom: La seva bellesa admirava a tothom (admirar), Amenaça a tothom... (amençar), La seva bondat atreu a tothom (atreure), Una malaltia que atacava a tothom sense cap discrim (discrim), Això que pensu fer escandalitzaria a tothom (escandalitzar). En canvi, tenim Blasmà tothom indistintament (indistintament). Com que no hi ha cap diferència de sentit apreciable entre els primers exemples transcrits i aquest darrer, n'hem de concloure que l'ús de la preposició a davant tothom acusatiu és realment facultatiu.

Tenim també anotats alguns exemples de l'ús d'aquesta preposició davant tots: La seva aflicció ens va commoure a tots (aflicció), ... però encara els enterrarà a tots (enterrar). Cal notar, però, que en aquests casos l'adjectiu tots no és, pròpiament, el complement directe de l'oració sinó el terme predicatiu d'aquest complement, representat, en cada exemple, per un pronom feble: ens i els. Així com el pronom tot, en funcions de complement directe, es limita a reforçar el pronom feble neutre ho—Ho hem fet tot—, tots, anàlogament, es limita a reforçar els pronoms acusatius del plural. **EVOLUCIÓ S I**

En textos de Fabra trobem encara, com hem dit, altres exemples anàlegs d'introducció d'un acusatiu per la preposició a davant molt i altri: ...sens dubte haurà sorprès a molts que... («Literats i gramàtics», dins El català literari, pàg 21), El qui mata a altri (DGLC, homicida). Observem, doncs, que tots els casos que hem indicat tenen de comú complements de designació personal representats per pronoms. Efectivament, altri representa sempre persones (molts només admet l'anteposició de la preposició de què ens ocupem quan és un pronom que significa «molta gent». Però ni una frase com Coneix molts escriptors, ni la seva reducció pronominal, En coneix molts, no admeten la intervenció de la preposició.